

NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE	
Hlavní město Praha	Magistrát hl. m. Prahy
V PRAZE odbor památkové péče	
ČÍSLO JEDNACÍ: MHMP	
DORUČENO DNE: 30 -01- 2018	
Počet listů dokumentu: <i>3</i>	Počet listů příloh: <i>10</i>
Počet listinných příloh: <i>10</i>	Počet a druh nelistinných příloh: <i>10</i>
Převzal: <i>[signature]</i>	<i>111</i>

MHMP080TH8H

Magistrát hlavního města Prahy
Odbor památkové péče
Oddělení státní správy památkové péče
Ing. arch. M. Chalupka
Jungmannova 35/29
P. O. BOX 800
111 21 Praha 1

Váš dopis čj. / ze dne
MHMP 34594/2018/8. 1. 2018
Sp. zn.
S-MHMP 1989971/2017 Chalupka

Naše čj.
NPÚ-311/2534/2018

Vyřizuje / linka
Ing. arch. Schránílová/134

Spisový znak
820.1

V Praze dne
30. 1. 2018

Odborné vyjádření sloužící jako podklad pro vydání správního rozhodnutí
Čp. 91, Bohnice, Ústavní 7, Psychiatrická nemocnice Bohnice, Praha 8
Kulturní památka r. č. ÚSKP 40605/1-1570

Dokumentace pro územní řízení (KANIA a. s., Špálova 80/9, Ostrava, Ing. Jan Lampa, Ing. Radim Lazecký, 12/2017) – výstavba nového pavilonu urgentního příjmu a zvýšené psychiatrické péče – PN BOHNICE

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Praze (dále jen NPÚ ÚOP PR), vydává na žádost, kterou obdržel dne 10. 1. 2018, podle ustanovení § 14 odst. 1 a 7 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, k výše uvedené věci toto odborné vyjádření:

Předmětem předložené dokumentace je záměr zřízení urgentního příjmu rekonstrukcí stávajícího pavilonu č. 36, čp. 129, a přístavbou lůžkové části, v areálu Psychiatrické nemocnice Bohnice. Konkrétně:

- odstranění zpevněných ploch cest (živice, beton, štěrk) a skrývka humózní vrstvy na pozemku přiléhajícím k pavilonu č. 36, část parc. č. 417/2;
- kácení zeleně v nezbytně nutném rozsahu v ploše staveniště;
- nový objekt v jihovýchodní části areálu na neužívaných plochách s občasnou zelení;
- +0,00 = 293,095 m n. m. Bpv., nepodsklepený, částečně jedno (jižní část) a částečně dvoupodlažní objekt, členitý pravouhlý půdorys celkových rozměrů cca 60 x 83 m, úroveň atiky +8,700 m, výtahové šachty +9,475 m, se stávajícím objektem propojený krčkem, zdivo z keramických bloků, ŽB stropy, ploché střechy, v 2. NP pochozí terasy a atrium (betonová dlažba na terčích), hliníková okna, dveře a prosklené plochy;
- fasády odpovídající původním objektům areálu (omítka ve světlém nátěru), pergoly, markýzy a stínění odpovídající v soudobém provedení obdobným prvkům historických budov, okna členěná do „T“;
- rekonstrukce stávajícího pavilonu č. 36;
- odstranění ploché střechy s plechovou krytinou v místě terasy na západní straně, nová plochá pochozí střecha, úprava ŽB desky stropu pod střechou;

- vyspravení krovu, nová skladba střešního pláště (podbití, pojistná hydroizolace, keramická skládaná krytina), v případě využití půdních prostor odstranění vazných trámů, resp. náhrada celého krovu;
- odstranění nevyhovujících omítek, podlah, výplní otvorů apod. v 1. PP, nové omítky, nášlapné vrstvy podlah, doplnění hydroizolace spodní stavby, nové nebo repasované výplně otvorů;
- vnitřní dispoziční úpravy v 1., 2. a 3. NP, nové otvory ve stávajících zdech, vybourání některých výplní otvorů, odstranění omítek, nové zděné nebo SDK příčky, nové omítky, nové nášlapné vrstvy podlah, doplnění skladeb stropů o tepelnou nebo zvukovou izolaci;
- vyspravení a renovace stávajícího schodiště;
- zděná přístavba na severní straně pavilonu č. 36, půdorys 15 x 6,25 m, přízemní s plochou střechou s atikou, fasáda částečně prosklená, částečně s okny členěnými do „T“, omítaná;
- vybourání otvorů v severním průčelí v místě přístavby;
- výměna nebo repase stávajících výplní otvorů dle konzultace s NPÚ;
- nová vnější omítka dle konzultace s NPÚ;
- nová dešťová a splašková kanalizace, velká retenční nádrž o objemu 533 m³, malá retenční nádrž o objemu 58 m³, obě v jižní části;
- přípojky elektro, vodovodu, veřejné osvětlení při komunikacích;
- zpevněné plochy tvořené betonovou dlažbou (pochozí plochy, pojízdné plochy – parkovací stání, plocha při jižní straně novostavby), živici (pojízdné plochy), obrubníky betonové, volné plochy zatravněné;
- oplocení – zapletené pletivo pozinkované, sloupky do základových patek, výška 2000 mm.

Z hlediska památkové péče je předložený návrh

**realizovatelný
za těchto podmínek:**

1. Součástí dalšího stupně projektové dokumentace bude přesný rozsah kácení a návrh nové výsadby.
2. Úpravy pavilonu č. 36 budou navrženy s ohledem na zachování původních historických konstrukcí a prvků (schodiště, teracové podlahy, krovy, výplňové prvky ad.), dožilé historické konstrukce budou nahrazeny replikami, jejichž detailní výkresová dokumentace bude součástí dalšího stupně projektové dokumentace.
3. Krov pavilonu č. 36 bude zachován, s ohledem na možné využití podkroví může být pouze lokálně upraven.
4. Dvojitá špaletová okna pavilonu č. 36 budou přednostně repasována. Nahrazeny novými o shodné profilaci, členění a způsobu otvírání budou pouze dožilé prvky. Repasovaná a nová okna budou v původní barevnosti historických oken zjištěné sondážním průzkumem. Detailní výkresová dokumentace všech typů stávajících měněných a nových oken bude předložena k posouzení NPÚ ÚOP PR.
5. Detailní výkresová dokumentace nových interiérových a exteriérových dveří pavilonu č. 36 bude předložena k posouzení NPÚ ÚOP PR.
6. V rámci opravy fasády pavilonu č. 36 bude zachován v co největší možné míře dochovaný historický materiál fasády. Odstranit lze pouze prokazatelně nesoudržné části historických omítek. Doplněvané omítky budou ve složení a struktuře stávajících.
7. K obnově barevnosti fasády pavilonu č. 36 bude použit fasádní nátěr na minerální bázi s minimem disperze (max. 3 - 4 %) v původní barevnosti fasády zjištěné sondážním průzkumem. Vzorky barevnosti budou nanášeny přímo na fasádu, k jejich posouzení a srovnání se vzorkem původní omítky bude přizván zástupce NPÚ ÚOP PR.

8. Součástí dalšího stupně projektové dokumentace bude návrh konkrétního materiálového a barevného řešení fasád nového objektu, s předložením variantního řešení prověřujícího možnost členění fasád a výplní v kontrastu oproti fasádám stávajícího pavilonu č. 36.
9. Součástí dalšího stupně projektové dokumentace budou detailní návrhy exteriérových prvků nového objektu (fasádní výplně, pergoly, markýzy, stínící prvky ad.) a detailní návrh napojení novostavby a pavilonu č. 36 a detailní návrh napojení pavilonu č. 36 a přístavby na severní straně.
10. Zpevněné a pochozí plochy budou tvořené živíci, kamennou dlažbou, šterkem nebo mlatem, nikoliv betonovou dlažbou. Obrubníky budou žulové shodné jako stávající žulové obrubníky v areálu.

Odůvodnění:

Areál psychiatrické léčebny v Bohnicích je autenticky dochovaný, urbanisticky vynikající a funkčně důsledně komponovaný soubor budov obklopených parkovou úpravou. Výstavba objektů areálu byla zahájena v roce 1905 a velká část objektů byla dokončena v první etapě do roku 1912.

Objekt čp. 129, pavilon 36, je jedním z pavilonů původně určených pro nečistě, stejně jako pavilon čp. 135, který je obdobně architektonicky řešen, s půdorysem obohaceným o pravé boční křídlo. Dotčený pavilon se nachází ve východní části areálu v upozaděné pozici za pavilonem č. 28 situovaném při východní diagonální komunikaci. Pavilon č. 36 je v zásadě přízemní, s patrovou hlavní částí, při níž je situována terasa v úrovni 1. patra. Fasády jsou hladké, výrazně secesně pojaté, okna jen s podokenními římsami, nad okny ve fasádě vpadlá obdélná pole s výplní tvořenou vlnovkami. Při zahradním průčelí je situována veranda, nesená litinovými podporami a spirálovými konsolami.

V r. 2006 byl areál léčebny prohlášen za nemovitou kulturní památku (r. č. ÚSKP 40605/1-1570). Areál léčebny přiléhá na jihozápadní straně k památkové zóně Staré Bohnice, je situován za hranicí ochranného pásma Pražské památkové rezervace.

Památková ochrana areálu vychází ze skutečnosti, že se jedná o nemovitou kulturní památku a opírá se tedy o ustanovení zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění.

Původní objekty areálu se vyznačují jednotnou architektonickou kompozicí, uplatňující se i v detailu a materiálovém řešení, což je třeba při všech stavebních úpravách respektovat.

Ke studii totožného záměru bylo na žádost zpracovatele studie (Ing. arch. Miroslav Šajtar, Architekti Headhand s. r. o., 5/2016) vydáno vyjádření NPÚ ÚOP PR čj. NPÚ-311/43071/2016 ze dne 6. 6. 2016, kterým byl záměr připuštěn jako realizovatelný za podmínek týkajících se nutnosti doložení rozsahu kácení a návrhu nové výsadby, exteriérových detailů nového objektu a nutnosti zachování historických konstrukcí a prvků pavilonu č. 36.

Předložený záměr vedoucí ke zvýšení standardu nemocniční péče vytvořením přímé návaznosti centrálního příjmu na lůžkovou část lze z hlediska památkové péče považovat za přínosný ve smyslu podpory perspektivního fungování areálu nemovité kulturní památky. Renovace nyní nevyužívaného a chátrajícího pavilonu č. 36 je žádoucí. Navržená novostavba je situována na volné ploše mimo původní hlavní symetrický rozvrh areálu, jako protipól divadla a okolních pavilonů v západní části areálu, které jsou rovněž mimo původní symetrické rozvržení areálu dané hlavní osou a dvěma diagonálami. Novostavba svým umístěním v dostatečném odstupu od hranic areálu a zasazením do volné plochy zeleně s návazností pouze na půdorysně nevelký pavilon 36 nenaruší urbanistický rozvrh areálu.

Na místě budoucí novostavby se nachází plocha zeleně zahrnující i vzrostlé stromy. V rámci dalšího stupně projektové dokumentace je třeba pro posouzení z hlediska památkové péče přesně specifikovat dřeviny nutné k odstranění a navrhnout jejich adekvátní náhradu. Zeleň je nedílnou součástí areálu této nemovité kulturní památky koncipované jako solitérní objekty obklopené parkovou úpravou.

Pavilon 36 je jedním z původních objektů nemocnice a s tímto vědomím je třeba postupovat při jeho obnově. Nezbytné je zachování zejména teracových podlah na chodbách, schodiště včetně zábradlí a dělicích prosklených stěn na schodišti. Historické prvky by měly být obnoveny včetně původní barevnosti zjištěné sondážním průzkumem. V dokumentaci je uvedena možnost odstranění celého krovu v rámci stavebních úprav. Předmětem ochrany kulturních památek nicméně je objekt jako celek, zejména jeho historické vodorovné a svislé nosné konstrukce (zdívo, klenby, trámové stropy, krov, včetně všech historických prvků a detailů), i veškeré autentické konstrukce a prvky nenosné a výplňové (schodiště včetně zábradlí, fasády, okenní, dveřní a vratové výplně, podlahy, podhledy, vnější i vnitřní omítky, dlažby, obklady, včetně všech autentických historických prvků a detailů). Veškeré dispoziční a stavební úpravy související s modernizací a novým využitím stavby je nutno provádět tak, aby zásahy do historických konstrukcí byly minimalizovány, neboť tyto konstrukce tvoří podstatu památky a mají nenahraditelnou památkovou a vypovídací hodnotu. Historický krov by proto neměl být odstraněn, ale vestavba do něj by měla být provedena tak, aby došlo pouze k co nejmenším zásahům do krovu.

Okna pavilonu č. 36 jsou historická, špaletová s profilovaným poutcem. Jedním ze základních principů památkové péče je zachovávání původních fasádních výplní na místě, neboť tvoří jeden stylový celek s fasádami, jsou jejich nedílnou součástí a mají hodnotu historického dokumentu dokládajícího technickou úroveň řemesel své doby. Z tohoto důvodu je u oken objektu nejvhodnější odborná repase a doplnění případných poškozených částí jednotlivých prvků kopiemi namísto plošné výměny. Z hlediska památkové péče je žádoucí zachování a repase méně poškozených oken jako autentického dokladu původních výplní. Nahradit novými je možné pouze neopravitelné výplně.

V rámci repase oken je třeba obnovit jejich původní barevnost. Tu je třeba zjistit podrobným průzkumem provedeným zejména pod kováními a na dalších hůře přístupných místech. Původní barevnost je historicky cenným dokladem dobového vkusu a estetického cítění, je už od prvopočátku součástí architektonického návrhu domu. Proto obnovení původní barevnosti dotčených prvků přispěje k zachování památkové a vypovídající hodnoty objektu jako celku.

Dochovaná původní okna mají jemně profilované poutce a rámy křidel. U případných nových oken nahrazujících neopravitelné je nutné přesně dodržet původní profilaci. Pro posouzení nových oken je nezbytné předložení podrobné dokumentace s detaily v měřítku 1:5 až 1:2, podle které bude možné okna skutečně vyrobit. Kromě předložení detailní výkresové dokumentace nových oken je nezbytné předložení detailní dokumentace stávajících oken určených k výměně.

Předložení detailní výkresové dokumentace je nezbytné i v případě nových dveří pavilonu č. 36. Podmínky týkající se obnovy fasády jsou stanoveny v zájmu zachování dobrých mechanicko-fyzikálních i optických vlastností omítky a zachování celistvého a autentického architektonického výrazu fasády.

Použití kvalitního fasádního nátěru na minerální bázi s minimem disperze, nejlépe vápenného nátěru, je nutné jednak pro jeho dobrou paropropustnost důležitou pro historické objekty, ale také pro vhodné opticko-estetické vlastnosti.

Posouzení vzorků materiálů a výsledné barevnosti provádí NPÚ ÚOP PR v rámci výkonu a koordinace veškeré odborné činnosti v oboru státní památkové péče ve smyslu § 32 odst. 2 zák. č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Navržená novostavba, respektive přístavba stávajícího pavilonu, lůžkové části urgentního příjmu je navržena v areálu nemovité kulturní památky na pozemku, který je rovněž kulturní památkou. Vzhledem k tomu je žádoucí, aby byla nová část po architektonické stránce kvalitní stavbou a obohatila prostor psychiatrické nemocnice. Navržené řešení fasád opakuje členění a velikost oken pavilonu č. 36, nicméně okna nebudou dřevěná špaletová, ale hliníková a objekt má úplně jiné proporce a rozměry než původní pavilon. Opakování členění oken stávajícího pavilonu na novém

objektu nemusí působit věrohodně a je proto žádoucí předložení variantního řešení ztvárnění fasád nové části čistě soudobým způsobem.

Pro posouzení novostavby z hlediska začlenění do areálu nemovité kulturní památky je nezbytné v rámci dalších stupňů projektové dokumentace kromě celkového materiálového a barevného řešení exteriéru předložit i detailní výkresy prvků, které se budou na celkové podobě objektu podílet, tj. fasádních výplní, pergol, markýz, stínících prvků ad.

Zpevněné plochy v areálu jsou tvořené převážně živíci v případě pojízdných ploch, pěší cesty šterkem. Obrubníky jsou žulové úzké. V případě v posledních letech obnovovaných pavilonů č. 26 a 28 byla pro zpevněné plochy kolem objektů použita žulová dlažba. Je vhodné tento princip zopakovat i u nyní řešeného pavilonu č. 36. Navržená betonová dlažba je nevhodná, v současném provedení se rozhodně historicky v areálu nevyskytovala.

Podmínky vyjádření jsou stanoveny na základě ustanovení § 32, odst. 2, písm. g) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Předložený návrh je při respektování výše uvedených podmínek v souladu s ustanoveními zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Ing. arch. Ondřej Šefců v. r.
ředitel

Příloha: dok.

Za správnost: Pohlová

